

A Kúria a dr. Cséry Kont ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bakos Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése és egyéb igények iránt a Győri Munkaügyi Bíróságnál 5.M.23/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.228/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes és az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.228/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 297.100 (kettőszázkilencvenhétezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. A felperes oldalán felmerült felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes többször módosított keresetében a munkáltató által végrehajtott munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítását és visszahelyezés mellőzésével az alperes 10 havi átalánykártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Ezen túlmenően elmaradt munkabért, felmentési időre járó juttatást, végkielégítést, havi 4.000 forint értékű étkezési utalványt, egészségpénztári tagdíjként 158.060 forint számlaértéket, és 604.000 forint rendkívüli munkavégzésért járó díjazás megtérítését is igényelte. Kérte továbbá 7 nap szabadság pénzbeni megváltását és az alperes perköltség fizetésre kötelezését. A Győri Munkaügyi Bíróság 5.M.23/2009/46. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes intézkedése, mellyel a felperes munkaviszonyát megszüntette jogellenes, és az az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4 havi átlagkeresetet kárátalányként, elmaradt munkabért kamatával, felmentési időre járó juttatást, végkielégítést, étkezési utalvány ellenértékét, egészségpénztári tagdíjat, 85.909 forint szabadságmegváltást és 158.060 forint számlaértéket. Ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 254.000 forint és áfa ügyvédi munkadíjat, valamint 80.000 forint utazási költségtérítést. Kötelezte a felperest 36.000 forint és áfa ügyvédi munkadíj viselésére. Az ítélet szerint az alperes 308.800 forint illetéket köteles fizetni, míg a felperes feljegyzett eljárási illeték fizetési kötelezettségét 36.200 forintban határozta meg.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. december 1-jétől állt az alperes alkalmazásában építésvezetőként, majd létesítményvezetői munkakört töltött be.

2008. szeptemberében jelezte a felettesének, Sz.G.-nek, hogy októberben hosszabb időre (két-három hétre) szabadságra kíván menni. Mivel ezen kérését nem teljesítették, a gödi munka befejezését követően 2008. november 11-én újra felvetette igényét. Felettese nem engedélyezte a szabadság kivételét, és további munkavégzést helyezett kilátásba. A felperes 2008. november 12-én elhagyta az építkezés területét és a szolgálati gépkocsival P.-re utazott annak ellenére, hogy a szabadság kivételét részére nem engedélyezték. A felperes még aznap felhívta az ügyvezetőt, aki a telefont nem vette fel és nem hívta őt vissza. Néhány nappal később, 2008. november 15-én a munkavállaló táviratot kapott, amelyben a távollétének igazolására szólították fel. A felperes 2008. november 17-ei levelében válaszolt, illetőleg felhívásra 2008. november 20-án átadta a munkaeszközeit, telefonját, szolgálati gépkocsiját az alperes által kijelölt személynek. A felek 2008. november 28-án a társaság gy. székhelyén megbeszélést folytattak. Ennek során megállapodásra nem került sor, a felperes anélkül távozott, hogy a jogviszony rendezése megtörtént volna. Az alperestől 2008. december 10-én kapta meg postán a lezáoló iratait, amelyben a munkaviszonya megszűnésének jogcíme 2008. november 12-ei munkavállalói rendes felmondás volt, továbbá az ügyvezető 2008. december 4-én keltezett levelét, amelyben az állt, hogy a munkáltató a munkaviszonyával kapcsolatos magatartását munkavállalói munkaviszony megszüntetésnek tekintette.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 87. §-ában foglaltakra, valamint az Mt. 100., 131., 136., 147., 188/A., 192. §-aiban rögzítettekre, valamint a Pp. 206. §-ában szabályozottakra. A csatolt iratokból és a meghallgatott Sz.G. tanú vallomásából a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem tudta bizonyítani állítását, miszerint a felperes a munkaviszonya 2008. november 12-ei megszüntetésére vonatkozó határozott és egyértelmű akaratnyilatkozatot tett volna. Ezzel szemben H.T. ügyvezető úg nyilatkozott a tárgyaláson, hogy a november 28-ai gyűlésen a felperes nem szüntette meg a munkaviszonyát. Erre vonatkozóan a felperes írásbeli dokumentumot nem készített, a felek 2008. november 28-án még a felperes fennálló munkaviszonyáról egyeztettek, tárgyalva annak majdani lehetséges megszűnése módozatairól. Peradat, hogy 2008. november 14-én az alperes arra hívta fel a felperest, igazolja távollétét, amelynek a munkavállaló 2008. november 17-én eleget tett. A munkáltató a munkaeszközei átadására szólította fel a felperest, amelyre 2008. november 20-án került sor. E munkáltatói magatartás arra utal, hogy az alperes nem is kívánta a felperest munkába állítani. Az alperes ügyvezetője, H.T. és Sz.G. tanú sem tudott arról nyilatkozni a meghallgatásai során, hogy a 2008. november 28-ai gyűlésen a felperes megszüntette volna a jogviszonyt. A bíróság jogellenesnek találta az alperes munkáltató azon intézkedését, amellyel 2008. decemberében leszerelő iratokat küldött a felperesnek 2008. november 12-ei munkavállalói rendes felmondásra hivatkozással. Az elsőfokú bíróság a

jogellenességre figyelemmel 4 havi átlagkeresetet talált megállapíthatónak a jogsértés súlyával arányban állóan. A túlmunkadíjazásra vonatkozó kérelmet a bíróság azért utasította el, mert a felperes nem tudta igazolni, miszerint az alperes tudtával annak javára a rendes munkaidejét meghaladóan munkát végzett, és ezért díjazás illette volna meg. Felhívás ellenére könyvszakértői bizonyítást nem tartott szükségesnek igénye összegszerű alátámasztására. A felek fellebbezése folytán eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.228/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest 31.800 forint, míg az alperest 297.100 forint fellebbezési illeték viselésére. Az ítélet szerint az alperes 50.000 forint másodfokú perköltséget is köteles fizetni a felperes részére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a meghallgatott tanúk vallomásából és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból egyértelműen azt lehet megállapítani, hogy a felperes munkaviszonyát az alperes szüntette meg. A munkáltató jogellenesen járt el, amikor a munkavállaló jogviszonyát felszámolta. Téves az alperes azon hivatkozása, hogy a felperes szüntette volna meg a munkaviszonyát, ezen állításának az események egymásutánisága, a becsatolt okiratok, illetőleg a tanúk vallomásai is ellentmondanak. A felperes nem vitatottan engedély nélkül maradt távol a munkahelyéről, szabadság igénybevételét az alperes nem engedélyezte. A munkáltató felhívta, hogy igazolja a távollétét, amelynek nem tett eleget, ezt követően a munkáltatónak az Mt. lehetőséget biztosít arra, hogy munkavállalója jogviszonyát akár rendkívüli, akár rendes felmondással megszüntesse. Az, hogy a munkáltató ezen jogosultságával nem élt, a munkaviszony megszüntetést elmulasztotta, nem jelenti azt, hogy a felperes távollétét úgy tekintheti, miszerint ő szüntette meg a jogviszonyt jogellenesen. A túlmunkadíj tekintetében a felperest terhelte a bizonyítás, miszerint a munkáltató elrendelése alapján vagy annak tudtával, beleegyezésével a munkáltató érdekében és javára ténylegesen munkát végzett. Arra nem merült fel adat, hogy a felperes vezető állású munkavállalónak minősült volna. Önmagában a munkahelyen tartózkodás a túlmunka megállapítására nem alkalmas, az alperes tagadásával szemben a felperes nem ajánlott fel arra vonatkozóan bizonyítást, hogy az okiratokban megjelölt időtartamban a munkáltató utasítására, annak tudtával vagy beleegyezésével ténylegesen munkát végzett volna. A káráltány mértékét illetően az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperes annak ellenére maradt távol a munkahelyétől, hogy a szabadságot részére az alperesi munkáltatói jogkörgyakorló nem engedélyezte. A kialakult helyzethez a felperes jogellenes magatartásával maga is hozzájárult. Mind a felperes, mind az alperes felülvizsgálati kérelemmel, illetve felülvizsgálati ellenkérelemmel élt. A felperesi felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet azon rendelkezése, amellyel a rendkívüli munkavégzés díjazása iránti igényt elutasította és az elmaradt munkabér alapjául szolgáló átlagkereset korrekcióját nem végezte el, jogszabálysértő, mivel az Mt. 147. § előírásaiba

ütközik, továbbá iratellenes és téves következtetéseket tartalmaz. Hivatkozása szerint a felperes nem volt vezető állású, 2007. áprilisáig jogszerűen részesült túlmunkadíjban, ezután azonban a munkáltató jogellenesen járt el, amikor a nyilvántartott rendkívüli munkavégzés idejére díjazást nem fizetett. A felperesnél szó sem volt túlóraátalány meghatározásáról, a mozgóbért pedig azokban a hónapokban is megkapta, amikor túlmunka díjazásban részesült.

Az elmaradt munkabérként fizetendő átlagkereset ennek megfelelően korrigálásra szorul, a helyes átlagkereset összege így 417.388 forintban határozandó meg. Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletnek a munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezésére és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalára irányult azzal, hogy az elismert 158.060 forint számlaellenértéket és járulékait, valamint a felperes szabadságmegváltás címén előterjesztett 85.909 forintban megítélt követelését meghaladóan a felperes keresetét utasítsa el. A felülvizsgálati kérelem szerint a bíróságok megsértették a Pp. 164., 206., és 221. §-ában foglaltakat. Az alperes előadását a bíróságok szinte teljes mértékben figyelmen kívül hagyták, az általa közölt tények és körülmények nem kerültek értékelésre, ennek indokát pedig sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem adta. Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság ítélete nem tartalmaz arra vonatkozóan utalást, hogy az alperes munkáltató mely nyilatkozatát tekintette a munkaviszony szóbeli megszüntetésére irányuló egyértelmű és kifejezett jognyilatkozatnak. A bíróságok a döntésük meghozatalánál figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy a munkavállaló részéről megvalósulhat a munkaviszony megszüntetése oly módon is, hogy jogellenes távolmaradásával azt maga számolja fel. Nem lehet vitás, hogy a munkáltatói oldalon sincs munkaviszony megszüntetési kötelezettség, még jogellenes munkavállalói magatartás esetén sem, így mulasztásról nem lehet szó. Az alperesnek nem állt szándékában a felperes jogviszonyát felszámolni, a munkaviszonyt a munkavégzéssel felhagyó magatartásával a felperes szüntette meg. Emiatt került sor a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos okiratok kiküldésére, és ezen nem változtat az sem, hogy a munkából való távolmaradását a felperes a perben utóbb másképpen magyarázza. A peres felek közötti 2008. november 28-ai egyeztetésen az alperes képviselői a magatartása értékelését a felperessel közölték, ezt a munkavállaló nem vitatta, ebből következően kétsége sem lehetett, hogy ha a munkából távol marad, azzal a munkaviszonyát megszünteti. Joghatály csak olyan jognyilatkozathoz fűződik, ami megfelel a fél szándékának. A 2008. december 4-én kelt levél szövegének nyelvtani értelmezése alapján is egyértelmű, hogy az nem tartalmaz munkáltatói munkaviszony megszüntetésre irányuló akaratnyilatkozatot, az abban foglaltakat a felperes sem sérelmezte. A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem (felülvizsgálati ellenkérelem) keretei

között vizsgálhatja felül. Ebből következően az elismert számlaérték, illetve a szabadságmegváltás megfizetése körében nem vizsgálódott.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

Az iratok között megtalálható (keresetlevél melléklete) 2008. november 28-ai jegyzőkönyv 2. oldala tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes munkaviszonya ezen időpontban még fennállt. A munkáltató a közös megegyezéssel jogviszony megszüntetését kezdeményezte, vázolja annak feltételeit. A megállapodás azonban aláírásra nem került, a felperes anélkül távozott a munkahelyről, hogy a munkaviszony megszüntetése tárgyában megállapodás vagy bármelyik fél oldalán egyoldalú megszüntetésre vonatkozó, a jogszabályoknak megfelelő szándéknyilatkozat történt volna. A jogerős ítélet helytállóan fejtette ki, hogy az eljárás során nem nyert igazolást a felperes 2008. november 12-ei jogviszony megszüntetése, ezért a munkáltató erre hivatkozással történő munkaviszony felszámolása jogellenes [Mt. 87. § (1) bekezdés], és az Mt. 100. §-ában foglalt jogkövetkezményeket vonja maga után. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alappal hivatkozott arra, hogy szóbeli megszüntetés nem történt, ezért a jogerős ítélet erre vonatkozó megállapítását a Kúria mellőzi (Mfv.II.20.228/2011/4. sorszámú ítélet 3. oldal 6. bekezdés). Az alperes alaptalanul állította, hogy a 2008. december 4-ei levél tartalmát a felperesnek vitatnia kellett volna. A munkavállaló az abban foglaltakat határidőn belül keresettel támadta, vagyis a levélben foglaltakkal sem értett egyet. Megalapozatlan volt a felperes felülvizsgálati igénye a túlóradíj tekintetében. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint, ha a munkavállaló túlmunka díjazást igényel, általában neki kell bizonyítania azt, hogy túlmunkát, és milyen mértékben végzett. A munkavállalót megilleti a túlmunka díjazása, ha indokoltan, ellenőrzötten és igazoltan végzett külön utasítás nélkül munkát. A jelenléti ívek és menetlevelek azonban csupán a jelenlétet igazolják (Mt. 147. §, LB.Mfv.II.10.896/1999).

Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok (csatolt jelenléti ív; V.J., M.A. és T.Z. vallomása) nem támasztották alá a felperesi igény megalapozottságát. A létesítményvezetői munkakörben foglalkoztatott munkavállaló nem igazolt olyan túlmunkát, amelyet az alperes elrendelt volna, vagy a munkáltató tudtával és beleegyezésével annak érdekében végzett volna, és amely elszámolásra nem került. Mindezekre figyelemmel az eljáró bíróságok a munkáltatói jogviszony megszüntetés jogellenessége körében a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, egybevetés útján összességében értékelték, amelyről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen

számot adtak. Mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek. A jogerős ítélet ezen okból sem volt jogsértőnek tekinthető. A kifejtettek tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a nagyobb részt peresztes alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. Az alperes illeték fizetési kötelezettsége a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul, míg a felperes oldalán felmerült illetéket az állam viseli.

Budapest, 2012. október 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő